

Блог – це авторський твір, де автор висловлює власне ставлення і суб'єктивні думки з приводу. Мова ведеться від першої особи. Блоги бувають колективні, але у складових частин завжди свої автори.

Блог складається з окремих записів, які додаються з плином часу.

Записи демонструються у зворотньо-хронологічному порядку. Тобто, спочатку ви отримуєте найновіше повідомлення. Крім того він діалогічний за своєю природою і передбачає зворотний зв'язок між аудиторією та автором.

Переважає більшість блогів (99%) – це веб-сайти, у яких основна значуща частина – текст. Проте блог може існувати у вигляді зображень, звуків або відео без жодного писаного слова. А електронна пошта чи RSS дозволять обійтися без сайту.

Блогерський жанр розвивається двома напрямками: щоденники і тематичні блоги. У щоденниках люди діляться подіями з особистого життя, цікавими лінками, крамольними думками, віршами. Призначені такі сайти для порівняно невеликого кола знайомих або людей зі спільними інтересами.

Тематичні блоги здобули вплив і визнання у 2002-2003 роках, коли у США розгорілася пара політичних скандалів після публікацій у блогах. На сьогодні аудиторія популярних англomовних блогів сягає кількох мільйонів унікальних відвідувачів на місяць. Професійні блогери живуть з публіцистичної діяльності, оновлюючи свій сайт кілька разів на день і заробляючи гроші на рекламі. Багато інформаційних порталів також запровадили авторські блоги, щоб не відставати в динамічності та популярності від новітніх медіа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Попов А. Блоги. Новая сфера влияния / А. Попов, 2008. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://royallib.ru/read/popov_anton/blogi_novaya_sfera_vliyaniya.html# – Заглавие с экрана.
2. **Шеховцова О. В.** Особливості сучасних інтернет-щоденників – блогів / О. В. Шеховцова – Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка (філологічні науки) – № 19 (230), 2011. – С. 69-74.
3. Артамонова І. М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет журналістики в Україні: монографія / І. М. Артамонова. — Донецьк: Лебідь, 2009. — С. 416.
4. Богданова Д. Блоги в системі мережних комунікацій / Д. Богданова. - [Електронний ресурс]. // Relga. – № 13 [135]. – Режим доступу: http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www_woa/wa/Main?textid=1093&level1=main&level2=articles
5. O'Reilly.Tim. Inventing the Future / O'Reilly. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oreillynet.com/pub/a/network/2002/04/09/f...>

Кацан Мар'яна

Науковий керівник – доц. Бачинська Г. В.

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ СМТ. КОЗОВИ КОЗІВСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ, В ОСНОВІ ЯКИХ ВІДОБРАЖЕНІ ВІДАПЕЛЯТИВНІ ІМЕНА ЧИ ПРИЗВИСЬКА

Вивченню слов'янських автохтонних імен відапелятивного походження в українському мовознавстві, як і в інших слов'янських мовах, приділялося чимало уваги. Основна проблема при дослідженні цього класу антропонімів полягала в розмежуванні відапелятивних слов'янських автохтонних імен від прізвиськ.

У слов'янській ономастиці досі не існує єдиної точки зору щодо класифікації слов'янських імен відапелятивного походження. В. Ташицький і І. Железняк схильні класифікувати такі імена виключно за лексико-семантичними ознаками твірних основ [12, 87–89; 25, 77–93]. Я. Свобода, С. Ілчев, М. Худаш вважають за доцільне класифікувати досліджувані імена за мотивами номінації [11; 32; 94]. О. Селіщев та О. Мирославська обрали змішаний принцип класифікації слов'янських автохтонних імен відапелятивного походження за семантикою твірних основ і за мотивами номінації [8, 136–141; 7, 127–138].

У досліджуваних нами прізвищах Козівщини представлені апелятивні основи двох видів. Одні з них вживалися з особовим значенням ще до антропонімізації, тобто до того часу, поки стали прізвищами чи прізвиськами. Інші не мали особового значення до того часу, поки не

стали антропонімами. Особового значення вони набули тільки з часом, лише завдяки метафоризації за мотивами, які тепер уже часто є незбагненними. На основі цього відапелятивні імена та прізвиська дослідники поділяють на 2 розряди: *nomina personalia* та *nomina impersonalia*.

У класифікаційній схемі українських прізвищевих назв М. Худаш у першу чергу (*nomina personalia*) об'єднує антропонімічно-апелятивні іменування, друга група (*nomina impersonalia*) включає власне антропонімічні іменування [9, 111].

Імена та імена-прізвиська розряду „*nomina personalia*” давалися їх носіям за фізичними чи психічними рисами, особливостями поведінки. У таких власних найменуваннях фіксуються як національні ідеали краси, так і різні відхилення від них, а також фізичні вади [4, 11].

В основах аналізованих прізвищ виступають такі семантичні групи цього розряду:

Лексеми, що вказують на зовнішні ознаки людини: Бородайко, Носенко, Білоус, Чорноус, Лабаль, Товстига, Мацьопа, Палихата.

Лексеми, які використовувалися для вказівки на зовнішні чи внутрішні особливості людини, відносяться до найдавніших часів і в минулому були надзвичайно різноманітними як у семантичному так і в словотвірному плані. Про наявність лексем названої групи в минулому свідчать саме ці прізвища [4,201].

Лексеми, що характеризують людину за її вдачею, характером: Бабій, Баб'як, Безкровний (слабосильний [Гр. I, 205]), Бахарева, Бахур (< „бахор” - хлопчик-шибенник [ЕСУМ I, 153]), Достойний, Драченко, Жила (<жила «скупа, жадібна до грошей людина[Фар, 192]»), Круцько, Ліневич, Ненза, Палюн, Піндюр (можливо, „ледар”, „дармоїд” [Гр. III, 329]), Погорілий, Простяк, Святий, Скакун, Скорик, Славетний, Твердушко, Твердун, Тринька, Хвастик, Шумило.

Найпродуктивнішими у цій лексико-семантичній групі були лексеми, які характеризували негативні сторони життя:

Лексеми, що вказують на колір волосся та шкіри: Бурило, Бурий, Білик, Білий, Рудик, Рябченко, Чорний, Чорній.

Лексеми, що вказують на фізичні недоліки та людські вади: Безвушко, Глушечко, Глушко, Кривко, Кривак, Кривий, Кривець, Криморда, Похилий.

Лексеми, які характеризують людину за мовленнєвими особливостями: Галас, Галаса, Бурмич (буркотун).

Лексеми, які вказують на вікові особливості людини: Малиш, Старушак.

Лексеми, які характеризують ріст людини та розмір тіла: Височан, Гузій (< „гузій” - короткий [Гр. I, 352]), Груб'як, Куций, Куціль, Малюта, Малиш, Малишева, Мацьопа.

Лексеми, які вказують на силу, стан здоров'я чи відгодованість людини: Гладчук, Кругляк, Слабик.

Лексеми, що вказують на інтелект людини: Голова, Головатий, Гуль (гуль «йолуп, дурень»[ЕСУМ I, 618]), Мовчко, Мудра.

У досліджуваному розряді прізвищ чимала кількість їх основ вказує на риси істот і предметів взагалі, а не тільки на людські якості. Особливо це стосується прикметників: Товстий, Грубий, Похилий, Білий.

Названі прикметники в першу чергу пройшли етап субстантивації, а вже пізніше почали виконувати функцію називання особи. У староукраїнській мові субстантивовані прикметники становили доволі продуктивний шар лексики [1, 24–25].

Для утворення прізвищ Козови використовувались давньослов'янські імена та прізвиська, які можна трактувати і як відкомполітні, і як відапелятивні імена. Такими неоднозначними є прізвищеві основи з коренями: біл- (Білик), мал- (Малишева, Малюта), руд- (Рудик). Однозначне вирішення цього питання практично неможливе, а тому важко визначити місце таких прізвищ при статистичних підрахунках.

Чисельною виявилася група прізвищ, утворених від слов'янських автохтонних відапелятивних імен та індивідуальних прізвиськ, в основі яких закладена назва „не особи” („*nomina impersonalia*”), а назви рослин, тварин, предметів, явищ навколишнього світу, абстрактна лексика.

Вони утворені шляхом метафоричного перенесення реалій дійсності на особу. Саме в цих назвах відображені різні уподобання, а також ставлення людини до життя. Ці назви за походженням - індивідуальні прізвиська, що були дані особі в різні періоди її життя і за різних обставин. Більшість із них своїм корінням сягає ще праслов'янської доби, навіть інколи праіндоевропейської, і належить до традиційного народного побутового іменника відапелятивних власних імен, які давали за якимись забобними мотивами новонародженим дітям як у дохристиянські часи, так і після прийняття християнства (паралельно з церковними іменами) аж до XVIII ст. [4, 369]. Однак, по відношенню до обов'язкових для кожної людини церковно-християнських імен, слов'янські автохтонні імена були другорядними, що й дало підстави називати їх іменами-прізвиськами. Вживаючись паралельно з церковно-християнськими на другому плані ідентифікації особи, слов'янські автохтонні імена-прізвиська поступово набували тенденції передаватися у спадок і ставати сімейно-родовими прізвиськами. Проте, важко визначити, чи ті другорядні імена виступали в ролі індивідуальних імен-прізвиськ, чи сімейно-родових прізвиськ. Пройшовши стадії: особове ім'я → індивідуальне ім'я → прізвисько → сімейно-родове прізвисько → прізвище, слов'янські автохтонні імена в закостенілому виді з глибини віків дійшли до нашого часу і залишили помітний слід у складі сучасних прізвищ [2, 34].

Прізвища, в основах яких відображена апелятивна лексика, є „своєрідною енциклопедією народного побуту, звичаїв, духовної культури. У них яскраво відбився національний характер українця, його схильність до жарту, дотепу, веселого, влучного слова” [6, 34].

Прізвища жителів смт. Козови, утворені від не особових апелятивів поділяються на декілька груп:

Прізвища, в основах яких відображені назви звірів, птахів, риб, комах. Серед апелятивів, що відображені в основах прізвищ Козівщини, окрему групу становлять назви, що віддзеркалюють фауну України і світу, тобто назви зоофорного походження

а) назви домашніх тварин: Баран, Берашко, Барна (темносірий віл[Фар, 141]) Бичко, Кіт, Кошка, Кот, Козлик, Коник, Цап, Цапко.

б) назви диких тварин та гризунів: Вовк, Волков, Заєць, Заяць, Крися, Крисяна, Медвідь, Медведів, Хом'як.

в) назви диких птахів: Воронович, Воробей, Голуб, Голубович, Голубков, Деркач, Зозуля, Зозуляк, Зозулька, Зезулькіна, Кавка(< кавка «галка», «чорна вівця», «чорна корова» пор. пол. kawka ЕСУМ 2, 333, 335 [Фар, 199]), Кавчак, Сич, Сікора (сікора «синиця» [Гр. II, 119]), Сокаль, Соколов, Соловій, Сорока, Орляк, Орлов, Орлякін, Папуга, Ремез.

г) назви домашніх птахів: Гуска, Качур, Когут, Курик (кур «півень»[ЕСУМ 3, 150]), Пітух.

д) назви комах: Жук, Комар, Хрущик, Шаршонь.

е) назви риб та плазунів: Рак.

Прізвища, в основах яких відображені назви рослин, їх частин та плодів. Назви, що стосуються рослинного світу, досить широко представлені в антропоосновах на всій території України. В основах прізвищ відображені такі види флори:

а) назви дикоростучих дерев та кущів: Березюк, Драбик, Дубчак, Липа, Липна, Ліщишин, Вощина, Смерека.

б) назви плодівих дерев, кущів: Верес (вічнозелений низький кущ з дуже дрібним і численним листям та лілово-рожевими квітками [СУМ I, 322]), Калинович, Сливка, Оріхович

в) назви городніх культур та їх частин: Бобко, Бурак, Горошок, Горошко, Диня, Озімок, Озимків (<озимка «озима пшениця» [Фар, 253]) Пшеничняк, Ріпка.

г) інші назви рослин: Гриб, Кульбаба, Фіялка, Фіалко, Табак, Хміль.

Назви рослин, що фіксуються в аналізованих прізвищах, у переважній більшості загальнонародні, а самі рослини добре відомі.

Прізвища, в основах яких відображені назви видів їжі, продуктів харчування та напоїв. У складі твірних основ прізвищ Володимирецького району виступають лексеми таких груп:

а) назви видів їжі: Бездзіс, Бездзик(<бездзь «оладки з тертої картоплі»[Фар, 142]), Борщ, Варениця, Галушка, Періг, Перожак.

б) назви продуктів харчування: Бурбан, Бурбела (<бульбан(субституція [л]/[р] «картофелина»)[Фар, 152]), Крупа, Сало, Сметана.

в) назви напоїв: Дзяма (< дзяма «воловий відвар», «відвар картоплі, квасолі, та бобів із шматочками хліба» [Фар, 184]), Кисіль, Бурдаш (< „бурда” - каламутний напій [Гр. I, 263]), Маслянка.

Прізвища, в основах яких відображені назви одягу, взуття та їх частин, тканин, прикрас: Гуня (гуня «верхній суконний одяг»), Кожух, Майка.

Прізвища, в основах яких відображені назви знарядь праці, предметів повсякденного вжитку та їх частин. У цій групі виділяємо прізвища, в яких відображені:

а) назви знарядь праці та їх частин: Балда(< балда «велика сокира» [Фар, 138]), , Дейнека (палиця [Гр. I, 356]), Куля (довга дерев'яна тичка [ЕСУМ III, 135]), Решетніков.

б) назви предметів домашнього вжитку: Горшкова, Гребенюк. Казан, Кубашок, Кужель, Пляшко.

в) назви будівельних матеріалів: Смоляк (< смоляк «смола»[Фар, 285]).

г) назви засобів праці: Грабовий, Коцюбан, Коцюбайло, Кацюбка, (< коцюба «кочерга»[Фар, 216]), Сапків, Шило.

д) назви музичних інструментів: Барабан, Бандура, Скрипкіна, Смик, Сурмач, Цимбалюк.

е) назви зброї: Шаблій.

Прізвища, в основах яких відображені назви абстрактних понять. Поява абстрактних слів така ж давня, як і людська свідомість. Абстрактні слова можуть виражати різні ознаки. У нашому матеріалі абстрактне значення засвідчене в основному словами, які вказують на внутрішні почуття та душевний стан - Сум, Душа, Музика. Прізвища, лексичною базою яких є назви абстрактних понять, є однією з особливостей української антропонімії [9, 226].

Прізвища, в основах яких відображені назви певних явищ природи і різних часових понять. Прізвища цього розряду входять до двох лексико-семантичних груп:

а) назви явищ природи: Вихор, Вітер, Вітровий, Зоренко, Хмара, Тучка, Мороз.

б) назви різних часових понять: Зима, Полуденко.

Прізвища, в основах яких відображені лексеми деяких інших тематичних груп. Сюди відносяться прізвища, в основах яких відображені:

а) назви грошових одиниць і виміру: Барилко(< „барилко” - міра міра місткості, вид бочки [СУМ 1, 106]), Гривняк, Мурга (< „мурга” – міра поверхності [Гр. II, 501]), Таляр (< „таляр” - срібна монета в 75 копійок [Гр. IV, 180]), Чвертневич, Шеліга.

б) назви будівель та їх частин: Воловник (воловник «крите приміщення для волів»[Гр. I, 250]), Халупа, Халуп'як, Халупник (халупа «хата» [Гр. I, 384]).

Проаналізований матеріал показує, що слов'янські автохтонні відапелятивні імена та індивідуальні прізвиська стали базою майже для 311 прізвищ Козови. Найпродуктивнішими у творенні цих прізвищ виявилися антропоніми, що відображають назви на означення внутрішніх ознак людини, а також прізвища, в основах яких відображені назви звірів, птахів, риб, домашніх тварин, продуктів харчування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бучко Г.Є. Мотивація, деривація і структура українських прізвищ // Питання сучасної ономастики. – Дніпропетровськ, 1997. – С.24-25.
2. Бучко Г.Є. Семантика та словотвірна структура сучасних прізвищ Бойківщини // Слов'янська ономастика. – Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ комітету інформації, 1998. – С.36-45.
3. Железняк І.М. Ономастика і язичництво // Ономастика України першого тисячоліття нашої ери. – К.: Наукова думка, 1992. – С.124-138.
4. Лларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу: Історично-релігійна монографія. – К.: АТ „Обереги”, 1992. – 424с.
5. Илчев Стефан Речник на мечните и фамилии имена у българите. – София: Изд-во БАН, 1969. – 626с.
6. Козубенко И.И. Антропонимия Среднего Полесья (соотношение неофициальных и официальных именованных). – Автореф. диск. ... канд. филол. наук. – Киев, 1988, - С.44.
7. Мирославська А.Н. Еще раз о древнерусских именах и прізвищах // Славянский филологический сборник / Башкир. ун-т. – Уфа, 1962. – С.127-138.

8. Селищев А.М. Происхождение русских фамилий, личных имен и прозвищ // Учен. записки Московского ун-та. – М., 1948. – Кн.1. – С.128-152.
9. Худаш М.Л. З історії української антропонімії. – К.: Наукова думка, 1977. – 236с.
10. Худаш М.Л. Из спостережень над українськими козацькими особовими назвами-композидами середини XVII ст. // Ономастика. – К.: Наукова думка, 1966. – С.136-145.
11. Swoboda J. Staročeská osobní jména a naše příjmení. – Praha, 1964. – 317s.
12. Taszycki W. Najdawniejsze polskie imiona osobowe, Kraków; przedruk [w:] TRSR I, - Wrocław, 1958. – S.32-148.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- Гр. – Словарь української мови. за редакцією Б. Грінченка. – К., 1907 – 1999. – Т. 1-4.
 ЕСУМ. – Етимологічний словник української мови. – К., 1982-1989. – Т. 1-3
 СУМ – Словник української мови. – К., 1970-1980. – Т. I-XI.
 Фар. – Фаріон І. Українські прізвищеві назви прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – початку XIX століття (з етимологічним словником). – Львів: Літопис, 2001. – 371с.

Янкович Ірина

Науковий керівник – доц. Головата Л. М.

КЛАСИФІКАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сучасному етапі інтерактивні технології є групою освітніх технологій, що широко використовуються у навчальному процесі. Вони висвітлені у численних працях науковців. Зокрема, теоретико-методичні засади інтерактивного навчання обґрунтовані С. Кашлевим, М. Кларінім, Л. Пироженко, О. Пометун, Г. Селевком тощо. Ученими (В. Кирилюк, Л. Максимчук, І. Мельничук, В. Руденко, С. Рябченко та ін.) з'ясовано, що методи інтерактивних технологій сприяють поліпшенню підготовки фахівців. Зокрема, І. Мельничук дослідила формування готовності до професійної діяльності у ВНЗ соціальних працівників, Л. Максимчук – економістів, В. Кирилюк – офіцерів-прикордонників, С. Рябченко – учителів біології, В. Руденко – майбутніх філологів. Авторами описано понад 100 методів інтерактивного навчання. Отже, виникає потреба їх систематизувати. Проте вчені не досягли одностайності у класифікації інтерактивних технологій.

Мета статті: на основі аналізу психолого-педагогічних джерел та емпіричних досліджень розробити класифікацію інтерактивних технологій.

Найбільш відомою є класифікація, розроблена Л. Пироженко, О. Пометун. За формою організації навчальної діяльності вони виокремлюють:

- технології кооперативного навчання;
- технології колективно-групового навчання;
- технології ситуативного навчання;
- технології опрацювання дискусійних питань [5, с. 73].

Кооперативна форма навчальної діяльності учнів – це навчання у малих групах, об'єднаних спільною навчальною метою. За такої організації навчання вчитель керує роботою кожного учня опосередковано, через завдання, якими він спрямовує діяльність групи. Кооперативне навчання має низку переваг:

- відкриває для учнів можливості співпраці зі своїми ровесниками;
- дає змогу реалізувати природне прагнення кожної людини до спілкування;
- сприяє досягненню учнями високих результатів засвоєння знань та формування вмінь.

Використання групових форм організації діяльності учнів у рамках класно-урочної системи навчання дає змогу позбутися деяких її вад і є однією з умов використання інтерактивних технологій навчання.

Кооперативна форма організації навчання легко поєднується з традиційними формами і методами навчання і може застосовуватися на різних етапах навчання.

Другою групою інтерактивних технологій, виокремленою Л. Пироженко, О. Пометун, є технології колективно-групового навчання. До цієї групи належать методи, що передбачають одночасну спільну (фронтальну) роботу всього класу, зокрема, «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», «Ажурна пилка» тощо.